

Poznajemy przyrodę w Dolinie Prądnika

Prądnik (Promnik, Sułoszówka, Białucha)

Rzeka w województwie Małopolskim, na Wyżynie Krakowsko - Częstochowskiej, lewy dopływ Wisły. Jej długość to 34,5km. Źródło znajduje się w okolicy miejscowości Sułoszowa (stąd nazwa w górnym biegu rzeki – Sułoszówka). Dolny bieg rzeki o długości ok. 3km, na terenie Miasta Krakowa nosi nazwę Białucha.

Formy ochrony przyrody w Polsce

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Użytek ekologiczny „Dolina Prądnika”

Jest to obszar ochrony ustanowiony w 2008 r. na powierzchni 14,14 ha, w celu ochrony różnorodności biologicznej meandrującego odcinka rzeki Prądnik.

Jest to siedlisko przyrodnicze oraz stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków. Na terenie użytku można spotkać 19 gatunków ssaków, 51 gatunków ptaków oraz inne gatunki fauny, np. ryby, owady, płazy. Północna część użytku położona jest w otulinie Parku Krajobrazowego Dolinki Krakowskie.

Wiedzie tędy niebieski Szlak Warowni Jurajskich, łączący się w Ojcowskim Parku Narodowym z popularnym, czerwonym Szlakiem Orlich Gniazd.

Wśród 19 gatunków ssaków, jakie można spotkać w Dolinie Prądnika, najważniejsze to:

Borowiec Wielki

(Nyctalus noctula)

Wydra europejska

(Lutra lutra)

Bóbr europejski

(Castor fiber)

Dolina Prądnika to miejsce bytowania wielu gatunków ptaków:

Pliszka górska
(*Motacilla cinerea*)

Kaczka Krzyżówka
(*Anas platyrhynchos*)

Zimorodek zwyczajny
(*Alcedo atthis*)

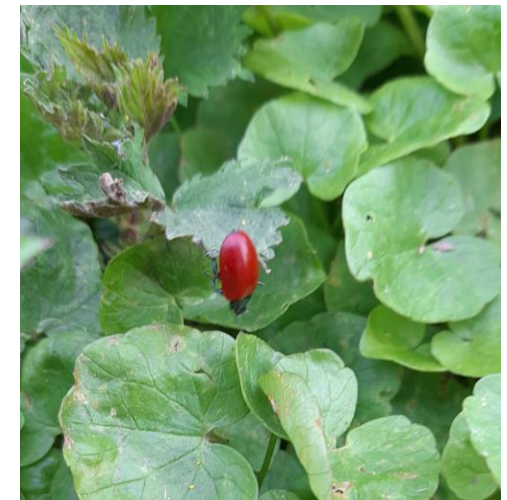
Dzięcioł czarny
(*Dryocopus martius*)

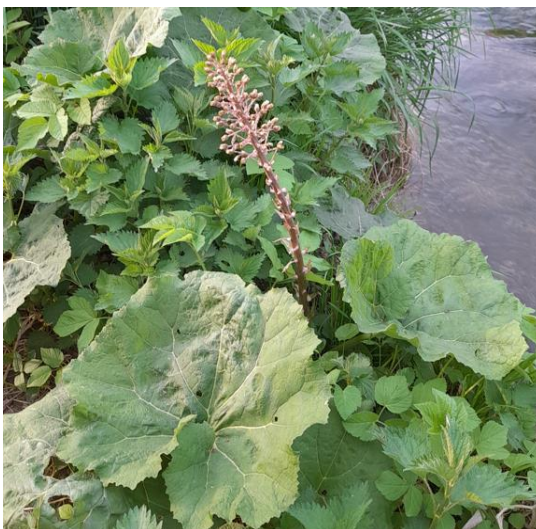
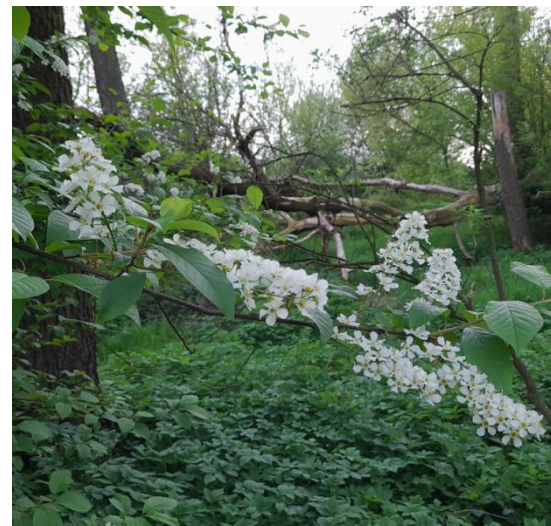
Sójka zwyczajna
(*Garrulus glandarius*)

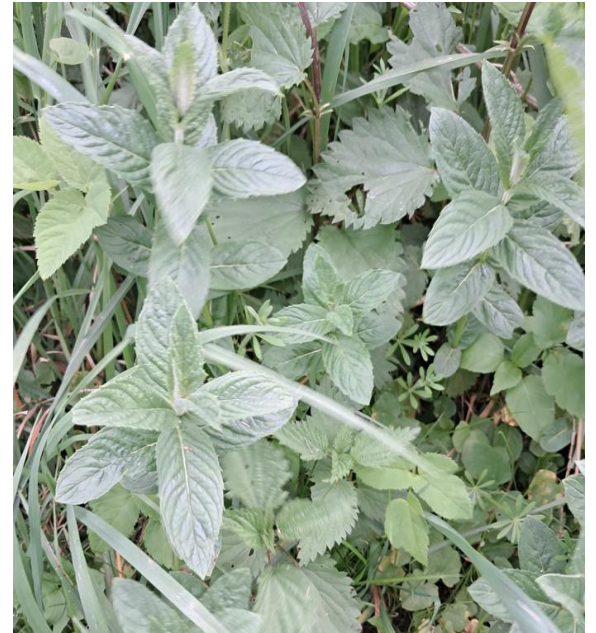
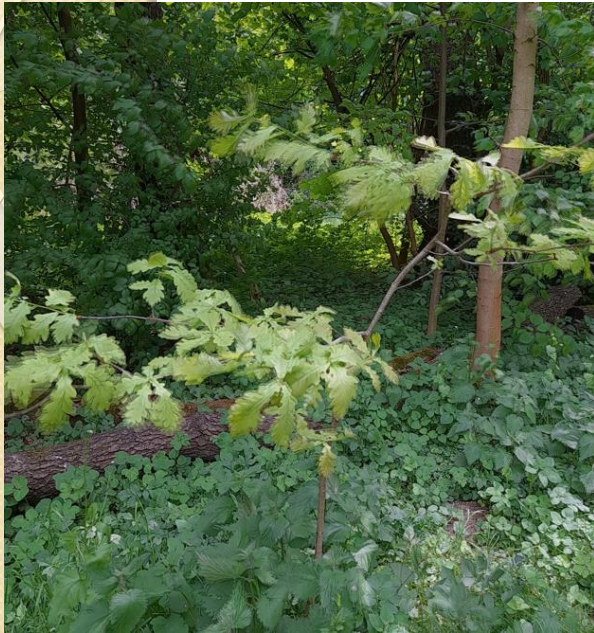

W Dolinie Prądnika żyje także wiele gatunków owadów i mięczaków:

Użytek ekologiczny „Doliny Prądnika” jest naturalnym środowiskiem bogatej roślinności:

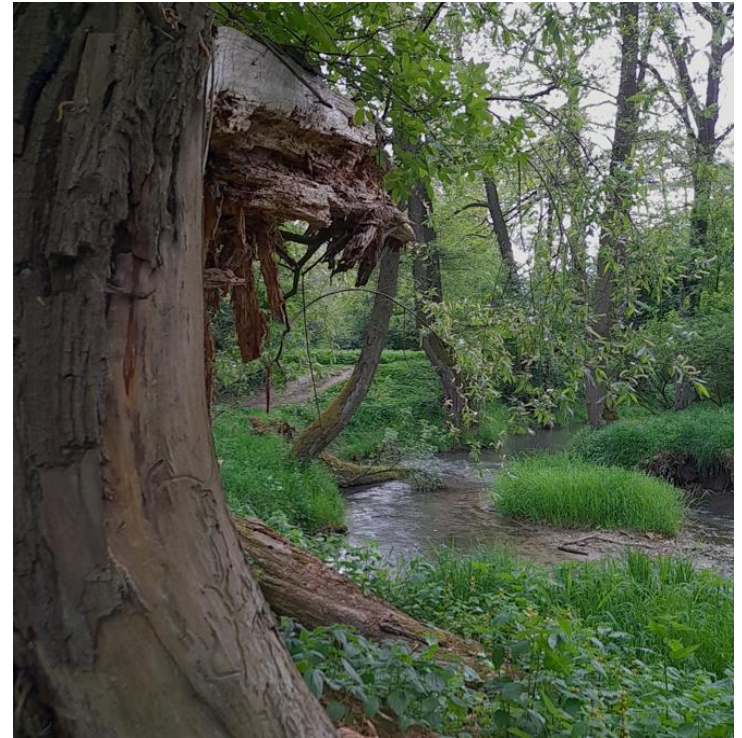
Co skrywa martwe drewno

Na terenie użytku spotkać można wiele śladów występowania organizmów tworzących naturalny ekosystem doliny rzeki. Widoczne są przewrócone w wyniku działania wody oraz bobrów, często zbutwiałe pnie drzew, tworzące naturalne mosty na rzece. Zauważalne są ślady działania owadów i innych organizmów biorących udział w procesie rozkładu drewna.

Liczne ptactwo szuka nad Prądnikiem pożywienia, bo teren jest bogatym ekosystemem z dużą liczbą występujących tu owadów i ryb.

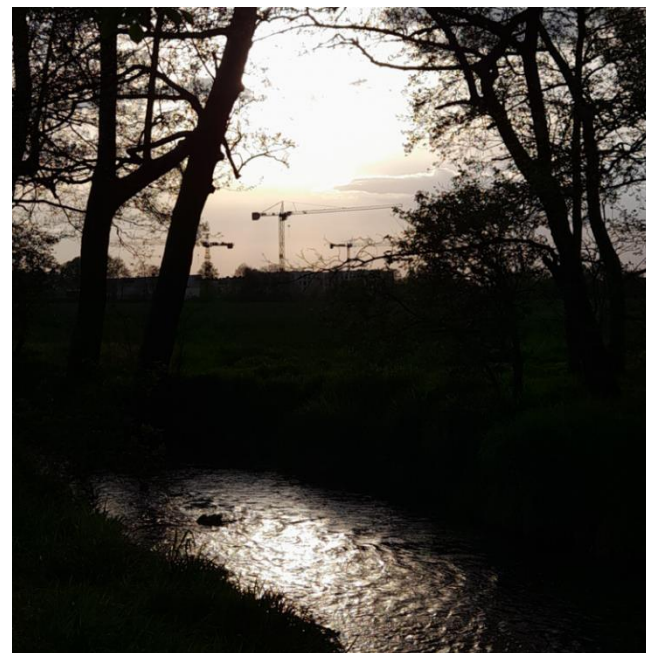

Dolina Prądnika wczoraj, dziś i jutro...

Prądnik, jak wiele rzek, powoduje częste problemy z wylewaniem, czy podmywaniem brzegów. Jest to z jednej strony związane z górkim charakterem rzeki i naturalnym ukształtowaniem terenu jej zlewni. Z drugiej strony ma to też związek z coraz większą ingerencją człowieka w bieg jej nurtu (poza granicami gdzie jej bieg jest chroniony). Rzeką na kilku odcinkach jest uregulowana, a postęp urbanizacyjny prowadzi do kolejnych prac, wpływających na jej bieg. Wycinane są drzewa, które przestają być naturalnym rezerwuarem wody. Umacnianie betonowymi elementami koryto zaburza naturalny, wolny przepływ. Przyspieszenie nurtu potęguje ryzyko powodzi w dolinach. Podobnie rozrastające się wokół osiedla mieszkaniowe, zaburzają naturalne warunki wodne w Dolinie Prądnika.

Meandrująca rzeka – znaczenie i zagrożenia

- magazynowanie wody i spowalnianie jej przepływu

zagrożenie: zmiana biegu, prostowanie i umacnianie koryt prowadzi do przyspieszenia nurtu, co zwiększa ryzyko powodzi w dolinach;

- zdolność do samooczyszczania

zagrożenie: likwidacja meandrów i zmiana morfologii koryta rzeki prowadzi do utraty tej zdolności;

- tworzenie różnorodnych siedlisk, ważnych dla organizmów wodnych i wodno-lądowych (fauna i flora)

zagrożenie: zubożenie fauny i flory (np. na terenie użytku ekologicznego Doliny Prądnika występuje jedyne stwierdzone w Krakowie miejsce występowania pliszki górskiej);

- transport i depozycja osadów - kręty bieg rzeki przyczynia się do osadzania piasku, żwiru i materii organicznej wzdłuż biegu rzeki, teren jest bardziej żyzny

zagrożenie: uniemożliwienie depozycji osadów prowadzi do erozji koryta w głąb, zanik piaszczystych wysp przyczynia się do ograniczenia populacji ptactwa

Nieprzemyślana regulacja rzek (prostowanie biegu, betonowanie koryta) często powoduje efekt odwrotny od zamierzonego. Rzeka przyspiesza, dno eroduje (w okresie suszy poziom wody się obniża), zaburzona jest swobodna migracja ryb, utracone zostają naturalne tereny zalewowe.

Dolina Prądnika mimo wszystko pozostaje wspaniałym miejscem do spędzenia wolnego czasu. Zaledwie kilka minut spaceru od przystanku tramwajowego, daje możliwość obcowania z piękną przyrodą, ciągle w obrębie miasta Krakowa. Przez cały rok można korzystać z bogactwa tego niewielkiego obszaru. Zarówno piesi turyści, jak i rowerzyści znajdą tu dla siebie niepowtarzalny klimat.

Aleksandra Guzik – klasa 4B

Katolicka Szkoła Podstawowa im. Św. Rodziny z Nazaretu w Krakowie